

فهرست

آغاز سخن.....	نه
آشنایی با تاریخ ادبیات فارسی.....	۱
زبان و ادب در ایران پیش از اسلام.....	۵
زبانهای ایرانی.....	۹
برای مطالعه بیشتر.....	۱۰
زبان و ادبیات ایران در دوره انتقال (بعد از ظهور اسلام).....	۱۳
پیوستگی فرهنگی و ادبی دوره ساسانی با عصر اسلامی.....	۱۳
در عصر انتقال.....	۱۵
شعوبیه.....	۱۷
حکومت‌های مستقل ایرانی.....	۱۸
فارسی نو (فارسی دری) در ادامه پارسی میانه.....	۲۰
استفاده از خط عربی برای فارسی دری.....	۲۲
آغاز شعر پارسی.....	۲۲
برای مطالعه بیشتر.....	۲۴
شعر و زبان فارسی در دوره سامانی.....	۲۵
شعر دوره سامانی.....	۲۶
شهید بلخی.....	۲۸
رودکی سمرقندی.....	۲۹
ابوشکور بلخی.....	۳۴
رابعه قزداري.....	۳۶
دقیقی طوسی.....	۳۶

۳۹	کسایى مروزى.....
۴۰	حكيم ابوالقاسم فردوسى.....
۴۷	شاهنامه از نگاه ادبيات.....
۴۹	ادامه حماسه سرايى در زبان فارسى.....
۵۱	نثر در دوره سامانى.....
۵۲	ترجمه تفسير طبرى.....
۵۳	تاريخ بلعمى.....
۵۴	الابنية عن حقائق الادويه.....
۵۴	هداية المتعلمين فى الطب.....
۵۴	حدود العالم من المشرق الى المغرب.....
۵۵	براى مطالعه بيشتر.....
۵۷	غزويان و زبان و ادب فارسى.....
۶۰	فرخى سيستانى.....
۶۲	منوچهرى دامغانى.....
۶۴	براى مطالعه بيشتر.....
۶۷	نثر كلاسيك فارسى از دوره غزنوى به بعد.....
۷۳	نثر دينى.....
۷۳	متنهاى بلاغى.....
۷۵	براى مطالعه بيشتر.....
۷۷	مكتب اصفهان.....
۷۹	ادبيات تعليمى.....
۸۰	ناصر خسرو قباديانى مروزى.....
۸۱	خيام نيشابورى.....
۸۳	سعدى شيرازى.....
۸۵	توضيح تكميلى در ادب تعليمى.....

۸۶	 برای مطالعه بیشتر
۸۷	 ادبیات عرفانی فارسی
۸۸	 نشر عرفانی
۹۰	 شعر عرفانی
۹۱	 عطار نیشابوری
۹۳	 مولانا جلال‌الدین بلخی
۱۰۰	 حافظ شیرازی
۱۰۳	 برای مطالعه بیشتر
۱۰۵	 مکتب آذربایجان
۱۰۶	 نظامی گنجوی
۱۰۷	 خاقانی شروانی
۱۰۸	 برای مطالعه بیشتر
۱۰۹	 غزل هندی
۱۱۳	 برای مطالعه بیشتر
۱۱۵	 مکتب بازگشت
۱۱۷	 برای مطالعه بیشتر
۱۱۹	 ادبیات مشروطه
۱۲۳	 ادبیات عصر بیداری
۱۲۴	 ویژگیهای ادبیات دوره بیداری
۱۲۶	 شهرها و مراکز مهم ادبی
۱۲۷	 ادیب الممالک فراهانی
۱۲۸	 محمدتقی بهار
۱۳۱	 ایرج میرزا
۱۳۳	 علی اکبر دهخدا
۱۳۵	 سایر شاعران

۱۳۶	شاعران مردم
۱۳۷	جناح شعر کارگری
۱۳۹	برای مطالعه بیشتر
۱۴۱	ادبیات معاصر فارسی
۱۴۱	الف) شعر
۱۴۲	نیما یوشیج
۱۴۴	شعر نو فارسی بعد از سال ۱۳۲۰
۱۴۷	ب) نثر
۱۴۷	ادبیات داستانی
۱۴۹	ادبیات نمایشی
۱۵۱	مقاله نویسی دانشگاهی و نقد ادبی
۱۵۲	برای مطالعه بیشتر
۱۵۳	ادبیات کودکان و نوجوانان
۱۵۵	برای مطالعه بیشتر
۱۵۷	ادبیات معاصر زنان در ایران
۱۶۷	برای مطالعه بیشتر
۱۶۹	نمایه اعلام

آغاز سخن

گسترش و تقویت آموزش زبان و ادبیات فارسی در خارج از کشور، نیازمند حمایت‌های جدی دست‌اندرکاران و متخصصان زبان و ادبیات فارسی در داخل و خارج کشور است. از جمله برنامه‌هایی که سالهاست به همین منظور به اجرا در می‌آید، برگزاری دوره‌های دانش‌افزایی برای استادان، دانشجویان، محققان و مترجمان زبان و ادبیات فارسی غیر ایرانی است. برگزاری این دوره‌ها سبب شده است هر سال چند صد نفر استاد و دانشجو به ایران سفر کنند و صدها فارسی‌آموز و ایران‌شناس نیز در خارج از کشور در دوره‌های مشابه شرکت نمایند. اما چون تاکنون برای این دوره‌ها کتابهای مناسب تخصصی تهیه نشده، گاهی سبب شده است برگزارکنندگان دوره‌های مذکور، در ارائه محتوا و منابع درسی مناسب، با مشکل مواجه گردند.

به همین منظور، «شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی» به عنوان سیاستگذار اصلی، و «مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی» در جایگاه مجری این سیاستها در خارج از کشور، و «سمت» به منزله متولی تهیه و تدوین کتابهای علوم انسانی برای دانشگاهها، و «انجمن علمی زبان و ادبیات فارسی» ایران در جایگاه مجمع استادان و متخصصان این رشته، در جلسه مشترکی تصمیم گرفتند با همکاری یکدیگر و همراهی استادان باتجربه و متخصص - که بارها در این دوره‌ها تدریس کرده‌اند - کتابهای درسی مناسبی را زیر نظر شورایی از افراد صاحب نظر و باتجربه، تهیه و چاپ کنند.

اعضای ثابت این شورا را آقایان دکتر احمد احمدی، دکتر عباسعلی وفایی، دکتر غلامحسین غلامحسین‌زاده، دکتر حامد صدقی، دکتر طه مرقاتی، دکتر محمدرضا

سعیدی و دکتر زهرا ابوالحسنی تشکیل می‌دادند، و در هر جلسه با توجه به نوع موضوع بحث، از دو تا چهار نفر استاد صاحب نظر و متخصص دیگر نیز دعوت می‌شد و این غیر از داورانی بود که به صورت غیر حضوری طرحها و متون تهیه شده را بررسی و درباره آنها اظهار نظر می‌کردند.

مدیریت این شورا و نظارت علمی و اجرایی بر روند کارها بر عهده دکتر غلامحسین غلامحسین‌زاده رئیس انجمن علمی زبان و ادبیات فارسی بود، و دکتر احمد احمدی در جایگاه رئیس سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) به اتفاق سایر مشاوران و همکارانشان، و همچنین دکتر عباسعلی وفایی به عنوان دبیر شورای گسترش و استاد زبان و ادبیات فارسی، بر چگونگی پیشرفت همه امور وقوف کامل داشتند و از تمام مراحل آن حمایت جدی می‌کردند تا به تدریج کارها به سرانجام رسید.

اکنون متولیان یاد شده با کمال تواضع و احترام این کتاب را - که یکی از مجموعه همین آثار است - به پیشگاه استادان و دانشجویان ارجمند تقدیم می‌دارند و امید دارند که خوانندگان گرامی، با یادآوری کاستیهای کتاب و ارائه پیشنهادها، خود، زمینه اصلاح و تکمیل آن را در چاپهای بعدی فراهم سازند.

«شورای گسترش» و «مرکز گسترش» و «انجمن علمی»
زبان و ادبیات فارسی و «سمت»